

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 15C/86/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7213211285
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Viera Obermanová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2014:7213211285.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Vierou Obermanovou v právnej veci navrhovateľa: V. V. W., N.. XX.X.XXXX, S.R. XX, A., právne zast. JUDr. Dušanom Mikulášom, advokátom so sídlom Nejedlého 12, Bratislava, IČO: 42174872, proti odporcovi: V. W. W., N.. XX.X.XXXX, V. W. X, K., právne zast. Vojčík & Partners, s r.o. so sídlom Rázusová 28, Košice, IČO: 36866563, v konaní o ochranu osobnosti, takto

rozhodol:

Návrh **z a m i e t a**.

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** nahradiť odporcovi na účet jeho právneho zástupcu Vojčík & Partners s r.o. so sídlom v Košiciach, trovy právneho zastúpenia vo výške 869,80 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa domáhal podaným návrhom uloženia povinnosti odporcovi písomne sa ospravedlniť navrhovateľovi za výroky vzťahujúce sa na osobu navrhovateľa uvedené odporcom na brífingu dňa 12.3.2013 a vo vystúpení v Národnej rade Slovenskej republiky dňa 14.2.2013, v ktorých odporca označil navrhovateľa ako osobu velebiacu heroín a osobu obhajujúcu užívanie drog, najmä heroínu. Zároveň požadoval náhradu trov konania.

Návrh odôvodnil ochranou jeho osobnosti, najmä ochrany občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, pretože odporca opakovane, nepravdivo a verejne dezinterpretoval jeho vyjadrenia s cieľom poškodiť meno a vážnosť navrhovateľa v spoločnosti, keď na brífingu za prítomnosti viacerých zástupcov médií dňa 12.3.2013 k schôdzi Národnej rady SR

k prejednávaniu návrhu na obžalobu, podaného poslancami Národnej rady SR na prezidenta SR z dôvodu nevymenovania kandidáta Q.. Q. E. W.. do funkcie generálneho prokurátora SR, keď sa vyjadril o osobe navrhovateľa ako o „ neúnavnom drogovom heroínovom propagandistovi“. Toto jeho vyjadrenie nadväzovalo na jeho vyjadrenie v Pléne Národnej rady SR dňa 14.2.2013 pri vystúpení na schôdzi, zvolanej k prejednávaniu návrhu obžaloby na prezidenta, kde sa na adresu navrhovateľa ako poslanca, ktorý má predkladať Národnej rade SR návrh obžaloby na prezidenta, vyjadril odporca, že: „Ak naozaj tým hlavným hovorcom má byť človek, ktorý obhajuje heroín a používanie drog, je to hanba !“. Z týchto vyjadrení odporcu podľa navrhovateľa jasne vyplýva, že odporca ho označil za osobu, ktorá verejne propaguje užívanie drog, predovšetkým heroínu, čo je zjavná nepravda a neexistuje také verejné vyhlásenie navrhovateľa, ktoré je spôsobilé potvrdiť pravdivosť tvrdení odporcu. Odporca vedome a úmyselne uvádza nepravdu o vyjadreniach navrhovateľa, ktoré uviedol v rozhovore pre denník SME a internetový portál SME dňa 27.8.2012. V tomto rozhovore navrhovateľ síce uviedol, že drogy vyskúšal v minulosti, ale rozhodne ich používanie ani nevelebí, ani verejne nepropaguje, práve naopak. V tomto rozhovore uviedol mimo iného: „ V mojom okolí na také drogy doplatilo veľa ľudí....., nikdy som ich

nikomu neodporučil, a to ani marihuanu“. V odpovedi na otázku redaktora: „Považujete ich za svinstvo?“, navrhovateľ odpovedal: „Tvrde drogy typu pervitín a heroín určite“. Ani jeho vyjadrenie: „Čistý heroín je pre telo v zásade neškodná vec“, uvedené v rozhovore, nie je možné chápať ako „velebenie heroínu“, pretože v nasledujúcich vetách toto vyjadrenie korigoval tak, že uviedol „resp. ani zďaleka nie je taký škodlivý ako ten, čo miešajú s rôznymi prísadami, vytvára síce silnú závislosť, ale človek dokáže nejako fungovať. Preto sa napr. v Španielsku upustilo od metadonovej liečby a silným závislákom dávajú čistý heroín. Nemusia si tak pichať svinstvo z ulice a podieľať sa na kriminalite. Vďaka predpísaným dávkam čistého heroínu sa vedú zaradiť späť do normálneho života“. Žiadne iné verejné vyjadrenia k užívaniu heroínu neurobil pred týmto, ani po tomto rozhovore a z nich jasne vyplýva, že uviedol presne pravý opak toho, čo uvádzal odporca vo svojich vyjadreniach. Užívanie heroínu, ale ani iných drog vrátane marihuany nikomu neodporučil, ich užívanie nikdy neobhajoval, ani nevelebil a už vôbec nikdy sa nevyjadril o vhodnosti užívania akejkoľvek drogy. Preto vyjadrenia odporcu nie je možné označiť za hodnotiace sudy, ale za tvrdenia, v ktorých sa o osobe navrhovateľa vyjadruje nepravdivo v tom, že neúnavne obhajuje užívanie drog a heroínu.

Navrhovateľ poukázal na dôležitú okolnosť, že odporca tieto vyjadrenia urobil práve v súvislosti s prejednávaním návrhu obžaloby na prezidenta, ktorý za poslancov Národnej rady SR predkladal do Národnej rady SR navrhovateľ. Tvrdil, že v histórii SR ešte nikdy nebol iniciovaný proces vedúci k prejednaniu obžaloby na prezidenta republiky v zmysle článku 127 Ústavy SR, samotné dianie a prejednávanie návrhu obžaloby na prezidenta bolo ostro sledované verejnosťou, aj všetkými médiami. Pri prejave odporcu v Národnej rade SR dňa 14.2.2013 sledovali jeho vystúpenie v Národnej rade SR všetky celoštátne médiá, denníky aj spravodajské agentúry, pričom odporca o vysokej sledovanosti tejto témy vedel, pretože dlhodobou pôsobí vo verejnom živote ako politik a zastával v minulosti viacero verejných funkcií, z toho dôvodu svoj prejav v Národnej rade SR starostlivo pripravoval, v rámci prejavu premietal niekoľko videí a záznamov s cieľom zosmiešniť voľbu generálneho prokurátora SR a niektorých politických oponentov a teda si je vedomý mediálneho dopadu jeho vyjadrení v takejto chvíli a pri takejto téme. Poukázal na ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka, konkrétne na neoprávnenosť a nedovolenosť zásahu, ktorá je zrejmá v danom prípade z toho, že tvrdenie odporcu je zjavne nepravdivé. Zo žiadnych verejných vyjadrení

navrhovateľa vo vzťahu k zneužívaniu návykových látok nevyplýva, že by akokoľvek nabádal na ich užívanie alebo nebudaj kladne hodnotil ich vplyv na ľudský organizmus, či inak zľahčoval užívanie týchto drog a už vôbec nemôže byť reč o tom, že by neúnavne velebil heroín, tak ako to uvádzal odporca o ňom, kedy úmyselne použil takéto prehnané výrazy s cieľom navodiť dojem, že navrhovateľ ak nie priamo užíva návykové látky typu heroín, tak minimálne verejne obhajuje, či schvaľuje ich užívanie. Ani v rámci politického boja nemôže odporca používať zjavne nepravdivé tvrdenia na osočovanie politického oponenta a odporca navyše použil tieto slová v zjavnom zámere zosmiešniť navrhovateľa ako predkladateľa návrhu na obžalobu prezidenta a namiesto toho, aby argumentoval právnymi a prípadnými nedostatkami návrhu na obžalobu prezidenta, pustil sa do znevažovania osoby predkladateľa nepravdivými výroky, s cieľom urážať navrhovateľa, preto konanie odporcu namietané navrhovateľom považoval za neoprávnený zásah do jeho práv na ochranu občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ktorý spôsobil ujmu na jeho právach a snažiac navodiť dojem širokej verejnosti, že navrhovateľ je absolútne nedôveryhodnou osobou, ktorá nie je hodná zastupovania občanov a nie je schopná riadne presadzovať ich záujmy. Aj keď politik ako verejne činná a verejne známa osoba musí strpieť väčšiu mieru kritiky, neznamená to, že stráca nárok na ochranu svojej cti a dôstojnosti, ako aj dobrého mena. Ani politik podľa navrhovateľa nie je povinný strpieť rozširovanie nepravdivých informácií o jeho osobe, ktorých jediným cieľom je zníženie jeho vážnosti v očiach verejnosti pre spájanie jeho osoby s oslavou a adorovaním užívania návykových látok, ktorá je verejnosťou a priori vnímaná ako negatívna.

Odporca v písomnom vyjadrení k žalobnému návrhu zo 4.12.2013 potvrdil, že skutočne vyriekol navrhovateľom citované výroky, t.j., že navrhovateľ je „neúnavný drogový heroínový propagandista“ a „človek, ktorý obhajuje heroín a užívanie drog“. Tieto jeho výroky boli reakciou predovšetkým na vyjadrenia navrhovateľa v rozhovore v denníku SME zo dňa 27.8.2012 s názvom „W.: Skúsil som heroín, aj pervitín“, v ktorom navrhovateľ okrem iného povedal aj to, že: „čistý heroín je pre telo v zásade neškodná vec, resp. ani zďaleka nie je taký škodlivý ako ten, čo miešajú s rôznymi prísadami“. Odporca poukázal na skutočnosť, že podľa Prílohy č. 1 k zákonu č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch patrí heroín do prvej skupiny - omamné látky, pričom

tieto látky vyvolávajú návyk a psychickú a fyzickú závislosť ľudí charakterizovanú zmenami správania sa so závažnými zdravotnými a psychosociálnymi následkami. Heroín je teda (nielen s prísedami, ako uviedol navrhovateľ) návykovou látkou, ktorá vyvoláva u človeka závislosť, zmeny správania a závažné zdravotné a psychosociálne následky a v rozpore s týmto spoločensky uznávaným a zákonom stanoveným úzusom a vedeckým poznaním sa navrhovateľ vyjadril v rozhovore pre celoslovenský denník, že „čistý heroín je pre telo v zásade neškodná vec“. Keďže predmetný článok bol sprístupnený vydavateľom aj prostredníctvom elektronickej komunikačnej siete s umožnením diskusie k článku, k vyjadreniam navrhovateľa v článku zaujala postoj aj široká verejnosť, čitatelia denníka SME, pričom viacerí z nich označili navrhovateľove výroky ako propagáciu drog alebo navádzanie na drogy (napr. účastníčka diskusie Q. B., ďalší účastník s prezývkou Xslovak007, ďalší s prezývkou Karnax). Po vydaní rozhovoru k výrokom navrhovateľa sa vyjadrilo veľmi kriticky aj viacero osôb z verejného života, vrátane zástupcov rôznych politických strán, ktorí označili výroky navrhovateľa za „veľmi, alebo absolútne nešťastné, alebo nepripustné“, pričom citoval vyjadrenia konkrétnych poslancov z rôznych aj opozičných strán, pričom rovnako k výrokom navrhovateľa o neškodnosti „čistého heroínu“ sa vyjadrovali aj odborníci.

Odporca argumentoval vo vyjadrení k návrhu aj tým, že v samotnom rozhovore v denníku SME, následne aj v samotnej žalobe sa pokúsil navrhovateľ určitým spôsobom svoje výroky korigovať. Zdôraznil, že pre vnímanie jeho výrokov zo strany tretích osôb nebolo rozhodujúce ich korigovanie v samotnom rozhovore a už vôbec nie je rozhodujúci subjektívny výklad tohto výroku zo strany navrhovateľa v žalobnom návrhu, pretože z citovaných reakcií širokej verejnosti a tiež osôb verejného života je zrejme, že títo vnímali výroky navrhovateľa ako šírenie informácie o neškodnosti čistého heroínu, teda ako jeho propagáciu. Nie je preto podľa odporcu rozhodujúci úmysel navrhovateľa, čo chcel vyjadriť, ale jediným rozhodujúcim kritériom je to, aký dojem jeho výroky o drogách, najmä o neškodnosti čistého heroínu, vyvolal v mysliach čitateľov a v mysli odporcu. Po prečítaní predmetného rozhovoru v denníku SME najvýraznejšiu pamäťovú stopu v čitateľovi podľa odporcu jednoznačne zanecháva informácia o tom, že „čistý heroín je pre telo v zásade neškodná vec...“ Pri tom navrhovateľ sa nevyjadroval v rámci odbornej diskusie. S odkazom na konkrétne štúdie a široké súvislosti týkajúce sa užívania drog a liečby drogovej závislosti sa vyjadroval subjektívne z pozície verejne činné osoby, ktorá mala vlastnú osobnú skúsenosť s užívaním drog. Všetky navrhovateľom uvedené informácie v predmetnom rozhovore pre denník SME vo svojej spojitosti vyznievajú tak, že navrhovateľ šíri informácie o tom, že „čistý heroín je v zásade neškodná vec“, a teda, že heroín propaguje, a v tomto duchu ho za „propagandistu“ označil i odporca. V rovnakom duchu navrhovateľa označil za „človeka, ktorý obhajuje heroín a užívanie drog“, keďže okrem samotného výroku o neškodnosti čistého heroínu sa navrhovateľ vyjadroval aj k užívaniu „ajahuasky (psychoaktívneho odvaru)“ v samostatnom článku na vlastnom blogu, pričom ide o jeden z najsilnejších halucinogénov, kedy navrhovateľ opisoval postup jeho užívania a uvádzal vlastné rady, vyjadril sa, že popularita ktorého ho teší a tak z pohľadu odporcu takéto vyjadrenie nemožno vnímať inak, ako obhajobu užívania psychoaktívnej látky - drogy. Podľa neho je neakceptovateľné, aby navrhovateľ ako poslanec Národnej rady SR, teda osoba verejného života sa takýmto spôsobom, ktorý vyvoláva v mysliach čitateľov pocit propagácie, zľahčovania a obhajoby užívania drog vyjadroval na verejnosti, pretože takéto osoba je práve z toho dôvodu spochybniteľná pri podávaní a obhajovaní návrhov s vážnym spoločenským a právnym dopadom, akým je aj návrh na podanie obžaloby na prezidenta Slovenskej republiky.

Z uvedených dôvodov odporca svoje výroky na adresu navrhovateľa, ktoré vyriekol, nepovažoval za skutkové tvrdenia, ale za hodnotiace úsudky osoby navrhovateľa, ktoré sú založené na subjektívnom vnímaní jeho výrokov odporcom, avšak nielen odporcom, pretože vyjadrenie navrhovateľa o drogách pochopili a vnímali preukázateľne podobne aj mnohé ďalšie osoby. S poukazom na uvedené dôvody odporca považoval svoje výroky o osobe navrhovateľa za primerané a spadajúce pod ústavnú ochranu slobody prejavu a za adekvátne v rámci politického boja, ktorými nezasiahol do práv navrhovateľa na ochranu jeho osobnosti. Navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania. Zároveň odporca súhlasil s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania, navrhol súdu, aby upustil od jeho výsluchu v tomto konaní, nakoľko považoval svoje vyjadrenie k žalobnému návrhu za komplexné a dostatočné.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, prednesmi právnych zástupcov účastníkov, predloženými listinami, oboznámením sa obsahu predloženého CD nosiča a zistil vo veci tento skutkový stav:

Navrhovateľ bol v súlade s jeho požiadavkou vypočutý pred dožiadaným Okresným súdom Bratislava III v prítomnosti právnych zástupcov oboch účastníkov, kde uviedol, že sa pridrižiava návrhu zo dňa 24.5.2013 s tým, že všetky dôkazy sú súčasťou návrhu. Poukázal na napadnuté výroky odporcu tvrdiac, že ho výrazne poškodili v očiach verejnosti, odbornej i laickej, ako aj jeho postavenie ako poslanca národnej rady, tiež ako človeka, ktorý sa angažuje v oblasti riešenia problémov drogovej závislosti. Pred tunajším súdom vypovedal, že dlhodobo po výrokoch odporcu pociťuje znižovanie váhy jeho slov k téme, ktorá je veľmi dôležitá a je jedným z cieľov navrhovateľa v politike, t.j. dlhodobo prispievať k nastavovaniu takých politík vo vzťahu k užívateľom drog a ich okoliu, aby sa znižovala jednak ujma na ich strane a jednak na strane všetkých ľudí, prichádzajúcich s drogami do styku, ktorou témou sa zaoberá už roky, študuje vyjadrenia rôznych organizácií pri OSN, či mimovládnych organizácií pracujúcich v teréne, na základe čoho formuluje svoje vyjadrenia k danej téme. V danom rozhovore pre denník SME, ktorý poskytol, cíti sa byť zodpovedný za 11 strán tohto textu, ale nemôže byť zodpovedný za to, ako niekto interpretuje jeho jedinú vetu. Z kontextu svojho rozhovoru pre denník SME 27.8.2012 považoval za jasné, že nijakým spôsobom nezľahčoval, nepropagoval a nenavádzal na užívanie drog, ale naopak, jasne sa vyjadril, že „sú svinstvom“ a že nikdy nikomu užívanie drog neodporúčal. Poukázal na programy rôznych krajín s ľuďmi závislými na drogách, ktorými sa predchádza predávkovaniu, kedy postupne závislí ľudia sa vracajú k normálnemu životu a v tom zmysle slova sa vyjadril aj v denníku SME. Aj vo vlastných blogoch nabáda ľudí, aby si dávali pozor na začiatku užívania legálnych a kultúrne zakorenených rastlín a výťažkoch v danej krajine a na základe vlastných skúseností im radil, ako si neprivodiť ujmu, čo nepovažoval za propagáciu a velebenie, ale za laicky antropologický pocit z jeho pobytu v Južnej Amerike. Ujma, ktorú pociťuje vo výrokoch odporcu, je v tom, že aj vďaka výrokom odporcu často krát pri téme riešenia problémov drogovej scény na Slovensku musí najprv čeliť osobným útokom a vysvetľovať svoju vlastnú pozíciu, namiesto toho, aby so zainteresovanými stranami nastavili legislatívne prostredie a spoluprácu s tretím sektorom v snahe ochrániť užívateľov drog, pričom nejde o žiadnu propagáciu drog. Výroky odporcu odzneli vo veľmi citlivej situácii s cieľom znížiť váhu predkladanej obžaloby na hlavu štátu. Navrhovateľ dospel k presvedčeniu, že výrazové prostriedky a výroky, ktoré použil odporca, boli cieľným útokom na jeho osobu a odporca si bol vedomý, že vďaka takejto rétorike môže dosiahnuť spochybnenie samotnej obžaloby prezidenta ako takej. Navrhovateľ si uvedomuje, že politický zápas môže byť často krát na hrane, že sa môžu voliť aj tvrdšie slová, ale podľa neho je neprípustné, aby v politickom zápase odzneli vyslovene nepravdivé a lživé výroky bez toho, aby ich nositeľ za to niesol zodpovednosť. Navrhovateľ vyzval odporcu za tlačovú besedu, aby upustil od týchto výrokov, ale odporca neustúpil z pozície agresívne ladených výrokov na osobu navrhovateľa, nebol ochotný korigovať svoje vyjadrenia, preto riešenie súdnou cestou považoval navrhovateľ za adekvátne, pričom mu ide o základnú ľudskú slušnosť a schopnosť ospravedlniť sa predsedom parlamentu, ak niečo vyriekol v zlom pochopení alebo v nevedomosti. Navrhovateľ tvrdil aj to, že ak vo vlastnom blogu píše, že šamanizmus ako taký ho teší, je to len v tom zmysle, že ľudia zo západnej kultúry sa oboznamujú aj s iným chápaním duchovnosti, než je u nás bežne prístupné, zároveň sa snaží pomenovať riziká, opisuje vlastné skúsenosti, aj iných ľudí, teda nikoho na to nenabáda, len považuje za zodpovedné dať informácie, ako sa vyhnúť rizikám, čo prirovnal k jazde na bicykli.

Odporca prostredníctvom svojho právneho zástupcu zotrval na tvrdení, že nepoužil žiadne lživé vyjadrenie o navrhovateľovi, iba v spravodlivom rozhorčení nad všetkými jeho výrokmi označil navrhovateľa spôsobom, ktorý je predmetom žaloby. Tak, ako odporca,

vnímala výroky navrhovateľa široká odborná, politická, aj laická verejnosť, ktorá popisovala v diskusií k článkom, či k rozhovoru alebo blogu navrhovateľa svoje názory, pocity. Navrhovateľ vysvetľoval na pojednávaní pred súdom, ale aj v článkoch svoju vlastnú pozíciu, aby celú verejnosť presvedčil, že on to tak nemyslel. Použil však sám veľmi nešťastné výroky, ktoré ho jednoznačne do tejto pozície „propagátora drog“ dostali. Žiadna reálna ujma navrhovateľovi nevznikla z výrokov odporcu a ide o nejaký jeho vnútorný pocit človeka, ktorého spoločnosť vníma ako obhajcu drog, resp. človeka, ktorý zľahčuje nahliadanie na drogy, preto výroky odporcu nijakým spôsobom nezmenili toto vnímanie navrhovateľa v spoločnosti.

Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ust. § 13 ods. 1, 2 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu a jednak to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených citovanými zákonnými ustanoveniami, teda mal difamačnú povahu. Nevyžaduje sa vyvolanie následku. Neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé alebo pravdu skresľujúce tvrdenie, ktoré zasahuje právo chránené citovanými zákonnými ustanoveniami, pritom je bezvýznamné, či pôvodca si bol vedomý nepravdivosti svojho tvrdenia alebo išlo iba o nedbalé preberanie poznatkov a ich rozširovanie. O objektívnu spôsobilosť vyvolať následky týkajúce sa osobnosti fyzickej osoby ide vždy vtedy, ak sa prednesené tvrdenia dostanú na verejnosť.

V prejednávanej veci sa navrhovateľ domáha ochrany svojej osobnosti so zreteľom na ust. § 11 a § 13 ods. 1, 2 OZ, a to poskytnutím morálneho zadosťučinenia formou ospravedlnenia. Z citovaného ust. § 13 OZ je zrejmé, že konanie je konaním návrhovým, ktoré nemožno začať bez návrhu (§ 81 O.s.p.) a so zreteľom na to súd je v konaní viazaný návrhom (§ 153 ods. 2 O.s.p.). Môže preto priznať iba také zadosťučinenie, ktoré je súčasťou návrhu. Je pritom viazaný aj v návrhu uvedenou formou zadosťučinenia, a čo do obsahu zadosťučinenia sa súd môže odchýliť iba pri úvahe o primeranosti zadosťučinenia.

Občiansky zákonník v ust. § 11 a nasl. poskytuje ochranu osobnosti subjektom, proti ktorým smeroval zásah znižujúci ich vážnosť, dôstojnosť a česť a ohrozujúci ich postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Tento zásah musí byť neoprávnený a objektívne spôsobilý takúto ujmu spôsobiť. Medzi prostriedky súdnej ochrany proti takému zásahu patrí aj návrh, aby súd priznal postihnutému primerané zadosťučinenie - satisfakciu v zmysle § 13 OZ. Návrh na priznanie tohto zadosťučinenia môže znieť priamo na určitú konkrétnu formu a obsah, napr. ospravedlňujúci článok. Pritom aká forma a obsah ospravedlnenia budú primerané, závisí od posúdenia konkrétnej veci súdom. Vždy však treba, aby s ohľadom na prípadný neskorší výkon rozhodnutia vydaného súdom bola táto satisfakcia určená a vymedzená v súlade so

skutkovými zisteniami na základe vykonaného dokazovania v súdnom konaní, s prihliadnutím na všetky súvislosti a okolnosti, za ktorých k útoku proti osobnosti navrhovateľa došlo.

V danej veci k zásahu do práv navrhovateľa podľa neho došlo z dôvodu, že odporca opakovane, nepravdivo a verejne dezinterpretoval jeho vyjadrenia s cieľom poškodiť jeho meno a jeho vážnosť v spoločnosti, a to na brífingu za prítomnosti viacerých zástupcov médií dňa 12.3.2013 k schôdzi Národnej rady SR k prejednávaniu návrhu na obžalobu prezidenta Slovenskej republiky podanej poslancami Národnej rady SR (z dôvodu nevymenovania kandidáta Q.. Q. Č. do funkcie generálneho prokurátora SR), kedy sa odporca vyjadril o osobe navrhovateľa ako „o neúnavnom drogovom heroínovom propagandistovi“ a toto jeho vyjadrenie nadväzovalo na vyjadrenie pri vystúpení v pléne Národnej rady SR 14.2.2013 na schôdzi zvolanej k prejednávaniu návrhu obžaloby na prezidenta, kde na adresu navrhovateľa ako poslanca, ktorý má predkladať Národnej rade SR návrh obžaloby na prezidenta, sa odporca vyjadril „a ak naozaj tým hlavným hovorcom má byť človek, ktorý obhajuje heroín a používanie drog, je to hanba“. Tieto vyjadrenia odporcu, ktorými navrhovateľa označil za osobu verejne propagujúcu užívanie drog, predovšetkým heroínu, považoval navrhovateľ za nepravdivé, nakoľko neexistuje také jeho verejné vyjadrenie, ktoré je spôsobilé potvrdiť pravdivosť tvrdení odporcu. Podľa navrhovateľa odporca vedome a úmyselne uvádza nepravdu o vyjadreniach navrhovateľa v rozhovore pre denník SME a internetový portál sme.sk dňa 27.8.2012, pretože v tomto rozhovore navrhovateľ síce uviedol, že drogy vyskúšal v minulosti, ale rozhodne používanie drog nevedlebil, ani verejne nepropagoval, práve naopak, vyjadril sa o tom, aké následky v jeho okolí drogy vyvolali, že tvrdé drogy - pervitín a heroín považuje za svinstvo. Ani vyjadrenie „čistý heroín je pre telo v zásade neškodná vec“ nie je možné podľa navrhovateľa chápať ako „velebenie heroínu“, nakoľko toto svoje vyjadrenie v nasledujúcich vetách korigoval tak, že uviedol „resp. ani zďaleka nie je taký škodlivý ako ten, čo miešajú s rôznymi prísadami“. Poukázal na to, ako „v Španielsku silným závislákom dávajú čistý heroín a nie svinstvo z ulice a vďaka predpísaným dávkam čistého heroínu sa vedia zaradiť späť do normálneho života“.

Odporca potvrdil vo svojom vyjadrení k žalobnému návrhu, aj prostredníctvom svojho právneho zástupcu, že skutočne vyriekol o navrhovateľovi, že je „neúnavný drogový heroínový propagandista a človek, ktorý obhajuje heroín a užívanie drog“, a to ako reakciu na vyjadrenia navrhovateľa v rozhovore pre denník SME zo dňa 27.8.2012 s názvom „Martin Poliačik: Skúsil som heroín aj pervitín“. Poukázal na skutočnosť vyplývajúcu zo zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných, psychotropných látkach a prípravkoch, v zmysle ktorého heroín je návykovou látkou, avšak navrhovateľ sa vyjadril v rozhovore pre celoslovenský denník, že čistý heroín je pre telo v zásade neškodná vec. Nielen odporca, ale aj široká verejnosť a čitatelia denníka SME označili teda navrhovateľove výroky ako propagáciu drog alebo navádzanie na drogy, keďže predmetný článok bol sprístupnený vydavateľom aj prostredníctvom elektronickej komunikačnej siete s umožnením diskusie. Odporca bližšie označil reakciu jednotlivých účastníkov diskusie na rozhovor s navrhovateľom na tému drog, v rovnakom zmysle ako reagoval odporca, že fakticky navrhovateľ priamo navádza na drogy, resp. propaguje drogy, ak sa vyjadril, že heroín je v zásade neškodný. V rovnakom duchu na vyjadrenia navrhovateľa zaujali verejne názor aj politickí predstavitelia, ktorí ich považovali za podporujúce drogovú závislosť, za veľmi nešťastné, za zľahčujúce prístup k drogám s tým, že navrhovateľ si nevedomoval silu jeho vyjadrení, kontext celého článku, avšak každý z neho si bude pamätať iba ten výrok, že heroín je neškodný a preto informácia zo strany navrhovateľa pre čitateľov sa nepochybne javila ako šírenie informácie o neškodnosti čistého heroínu, teda ako jeho propagácia. Už tieto výroky širokej verejnosti obsahujú kritiku na

adresu navrhovateľa a vysvetľujú, prečo slovné spojenia, ktoré použil navrhovateľ v rozhovore pre denník SME 27.8.2012, hodnotia čitatelia v jeho podstatných myšlienkach, nezávislé na sebe všetci ako propagáciu alebo navádzanie na drogy. Stalo sa tak zo strany nielen zástupcov rôznych politických strán (Q. A., J. Š., A. Š., X. X., J. V.), a to už či koalíčných alebo opozičných, ktorí označili výroky navrhovateľa za prinajmenšom absolútne nešťastné alebo neprípustné, ale aj zo strany odborníkov, napr. L. Y. D. E. W. R. F. D., W. W. W., ktorí ako odborníci sa úplne opačne vyjadrovali k negatívnym účinkom heroínu na ľudský organizmus, ako navrhovateľ. V tom sa stotožňuje súd s argumentáciou odporcu, že pre vnímanie výrokov tak odporcu, ako aj rôznych subjektov na adresu výrokov navrhovateľa v denníku SME na tému drog, je rozhodujúce to, aký dojem zanechal a aký mal vplyv na myslenie širokej verejnosti rozhovor navrhovateľa v denníku SME, kde fakticky šíril informáciu o neškodnosti čistého heroínu, z čoho možno vyvodit', akoby ho propagoval a nie ten výsledok, ako subjektívne vykladal navrhovateľ, či už v žalobnom návrhu alebo aj vo výpovedi pred súdom, že jeho výroky z celého kontextu článku v denníku SME boli vyňaté a neboli pochopené tak, ako to mal na mysli on v snahe pomôcť ľuďom užívajúcim drogy a zabrániť šíreniu drog. Rovnako aj vo svojom blogu pod názvom „Šamanský šlabikár“ navrhovateľ vyjadruje myšlienky o ajahuaske ako jednom z najsilnejších halucinogénov známych ľudstvu s tým, že zároveň uvádza, že popularita ajahuasky ho teší, aj vďaka nej sa sám k nej dostal, zároveň odporúča niekoľko rád pri ceste Južnou Amerikou skúsiť ajahuasku, odporúča prečítať si knihy na túto tému a venovať ajahuaske dostatok času, starostlivo si vybrať šamana, pátrať po odkazoch ľudí, z čoho tiež možno podľa názoru súdu vyvodit', že zľahčuje nahliadanie na drogy. Svedčí o tom aj reakcia k článku Šamanský šlabikár - ajahuaska nie je rekreačná droga, kde priamo reagoval Č. V. M. na tento článok navrhovateľa tak, že: „Ježišu Kriste, a toto sedí v parlamente. W. má pravdu. Ak toto nie je propagácia drog aj s návodom, tak potom desatero božích prikázaní je plagát“.

Aj redaktor K. B., ktorý viedol rozhovor s navrhovateľom v denníku SME 27.8.2012, pri kladení otázok navrhovateľovi uviedol, „ak by som na ulici oslovil 10 ľudí, ktorý navrhovateľa poznajú, 9 z nich si spoja navrhovateľa s agendou homosexuálov a „trávou“, čo je podľa názoru súdu odrazom toho, ako bol vnímaný navrhovateľ médiami už pred jeho rozhovorom v denníku SME.“

Z uvedených reakcií širokej verejnosti na výroky navrhovateľa „o neškodnosti čistého heroínu“ nepochybne možno vyvodit', že verejnosť odsudzuje akékoľvek výroky navrhovateľa ako verejného činiteľa, ktoré zľahčujú prístup k drogám, ktoré môžu pôsobiť zavádzajúco, ba dokonca vinou navrhovateľa môže niekto z mladých neobozretných ľudí po prečítaní článku stať sa závislým, jednoducho ak sa navrhovateľ dávnejšie v denníku SME priznal, že v mladosti vyskúšal heroín a zároveň povedal, že čistý heroín je menej škodlivý ako riedený, nemožno sa čudovať, že navrhovateľa viackrát rôzne subjekty spojili s užívaním drog a jeho vyjadrenia odsúdili takmer všetci, ktorí na základe odborných a vedeckých záverov si uvedomujú škodlivosť drog na ľudský organizmus.

Podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Podľa ust. § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že konanie podľa § 13 OZ je konaním návrhovým, ktoré nemožno začať bez návrhu (§ 81 O.s.p.). So zreteľom na to, že konanie nemožno začať bez návrhu, súd je v konaní viazaný návrhom (§ 153 ods. 2 O.s.p.). Môže preto priznať iba také zadosťučinenie, ktoré je súčasťou návrhu. Je pritom viazaný aj v návrhu uvedenou formou zadosťučinenia. Čo do obsahu zadosťučinenia (napr. obsahu písomnej formy ospravedlnenia a pod.), sa súd môže odchyliť iba pri úvahe o primeranosti zadosťučinenia. Navrhovanou formou je však súd viazaný.

Týmito zásadami sa navrhovateľ neriadil, navrhoval uložiť totiž odporcovi povinnosť písomne sa ospravedlniť navrhovateľovi za výroky, vzťahujúce sa na jeho osobu, uvedené odporcom na brífingu dňa 12.3.2013 a vo vystúpení v Národnej rade SR dňa 14.2.2013, v ktorých odporca označil navrhovateľa ako osobu velebiacu heroín a osobu obsahujúcu užívanie drog, najmä heroínu, pričom tieto konkrétne výroky bližšie nešpecifikoval v znení ospravedlnenia, pričom nenavrhol ani konkrétnu písomnú formu satisfakcie, t.j. či sa má odporca ospravedlniť listom, mailom, SMS, článkom a i., adresovaným len navrhovateľovi alebo voči akému okruhu osôb má písomné ospravedlnenie odporca realizovať, t.j. absentuje tu určitá forma, na určitom mieste, t.j. akou písomnou formou sa má odporca ospravedlniť a chýba tu ospravedlnenie určitého obsahu.

Za primerané je možné v zásade považovať iba zadosťučinenie v takej forme, ktorej realizácia v podstatnej miere svojim dosahom vytvorí predpoklady ovplyvniť ten okruh osôb, ktorým zásah do osobnosti mohol byť známy. Preto zadosťučinenie, priznané v navrhovanej forme (písomne bez bližšej konkretizácie), za zásah vykonaný pri vystúpení v Národnej rade SR a na brífingu, čo smeruje voči širokej verejnosti, je nespôsobilý odstrániť následky zásahu a je aj nevykonateľný. Pre poskytnutie primeraného zadosťučinenia súdu chýbala základná podmienka konania, ktoré možno začať i bez návrhu, t.j. existencia návrhu na uloženie povinnosti, ktorú možno vykonať.

Z vykonaného dokazovania, najmä zo zhodných prejavov účastníkov konania a predloženého CD, i online záznamu 15. schôdze NR SR zo 14.2.2013 súd vzal za nesporne preukázané, že odporca v Národnej rade SR dňa 14.2.2013 pri vystúpení na schôdzi zvolanej k prejednávaní návrhu obžaloby na prezidenta sa vyjadril o navrhovateľovi, že „A ak naozaj tým hlavným hovorcom má byť človek, ktorý obhajuje heroín a používanie drog, je to hanba“ a na brífingu za prítomnosti viacerých zástupcov médií dňa 12.3.2013 k schôdzi Národnej rady SR sa vyjadril o osobe navrhovateľa ako „o neúnavnom drogovom heroínovom propagandistovi“. Súd posúdil tieto výroky odporcu ako „verejnú kritiku“ navrhovateľa za jeho výroky ako poslanca Národnej rady SR a osoby verejného života, vyjadrené na verejnosti v rozhovore pre denník SME 27.8.2012 na tému drog, ktoré vo svojej spojitosti vyzneli pre čitateľov ako šírenie, t.j. propagovanie, zľahčovanie a obhajoba užívania drog. Súd dospel k záveru, že tieto výroky odporcu neboli neprimeranou reakciou na vyjadrenia navrhovateľa v denníku SME a preto nie sú neoprávneným zásahom do jeho občianskej a profesionálnej cti, do jeho postavenia ako poslanca NR SR. Použitím slovných spojení „neúnavný drogový heroínový propagandista a človek, ktorý obhajuje heroín a užívanie drog“ odporca neprekročil hranicu objektívnej a primeranej kritiky. Možno dať za pravdu odporcovi, že jeho výroky boli len reakciou na vyjadrenia navrhovateľa v rozhovore pre denník SME a na vlastnom jeho blogu o tom, že „čistý heroín je v zásade neškodná vec“ a tento výrok v uverejnenom znení je objektívne spôsobilý vyvolať v čitateľovi ten dojem, že navrhovateľ šíri mylné informácie o neškodnosti čistého heroínu pre telo, pričom sa vyjadril aj k užívaniu ajahuasky“ ako psychoaktívneho odvaru, popularita ktorého ho samého teší, opisuje postup“

jeho užívania a uvádza vlastné rady a z toho pohľadu nemožno vnímať takéto vyjadrenia navrhovateľa inak, ako obhajobu užívania drogy ako psychoaktívnej látky.

Súd nepovažoval za potrebné posudzovať úmysel navrhovateľa, t.zn. čo chcel prívodiť zverejnením tohto rozhovoru pre denník SME v mysliach čitateľov na tému drog, pretože napriek tomu, že rozhovor sa viedol na rôzne témy, je nesporné, že najvýraznejšie zanechali stopu v čitateľovi tie výroky alebo informácie navrhovateľa, ktoré sa týkali drog, či už u laickej verejnosti alebo odbornej verejnosti, čo sa prejavilo v diskusii pobúrením u každého z čitateľov. Z toho dôvodu nemôže byť nepravdivé tvrdenie odporcu na brífingu 12.3.2013, ako aj vo vystúpení v pléne NR SR 14.2.2013 na adresu navrhovateľa o tom, že navrhovateľ je osobou obhajujúcou užívanie drog, najmä heroínu a osobou velebivou heroín. Uvedené slovné spojenia odporcu sú hodnotiacim úsudkom, aj keď navrhovateľ podstatne inak nahliada na problematiku.

Súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že platná právna úprava charakterizuje heroín ako omamnú látku vyvolávajúcu návyk a psychickú aj fyzickú závislosť ľudí s vážnymi zdravotnými a psychosociálnymi následkami, končiacimi prípadne až smrťou, t.j. všeobecne je spoločensky posudzované „užívanie drog“ ako škodlivá vec pre ľudský organizmus. Pokiaľ za tohto právneho stavu odporca ako nositeľ výrokov na adresu navrhovateľa, že je „neúnavný drogový heroínový propagandista a človek, ktorý obhajuje heroín a užívanie drog“, považoval za neakceptovateľné, aby sa poslanec NR SR takýmto spôsobom vyjadroval na verejnosti o „neškodnosti drogy“, že zjavne vyvolal v mysli verejnosti pocit propagácie, zľahčovania a obhajoby užívania drog a z toho dôvodu aj považoval odporcu navrhovateľa za spochybniteľnú osobu pri podávaní a obhajovaní návrhu s vážnym spoločenským a právnym dopadom, akým bol aj návrh na podanie obžaloby na prezidenta SR, išlo o podľa názoru súdu o kritiku, ktorá bola prípustná a ktorá dovolené medze nepresiahla.

V tejto súvislosti ušiel navrhovateľovi zrejme už nadpis a v úvodná časť článku s názvom: Skúsil som heroín aj pervitín, v ktorom sám redaktor pri kladení otázok navrhovateľovi uviedol, že „v diskusiách na webe SaS urážajú poznámkami typu, že „sú vlastne S., ktorí zľahčujú problematiku drog, lebo s nimi majú skúsenosti „a navrhovateľ na to reagoval tak, že drogy v jeho živote samozrejme sa vyskytli, užíval ich v rámci procesu sebapoznávania a písal o tom aj na blogu, že je potrebné zaviesť osvetové programy, ale musí to byť prostredníctvom človeka, ktorý to zažil. Čitateľ bol teda v skutočnosti hneď na začiatku článku oboznámený s tým, že reč bude o osobnej skúsenosti poslanca NR SR s užívaním drog, ktoré fakticky podľa obsahu článku jeho nositeľ zľahčuje, keď ako sám tvrdí, sa snaží o“ dekriminálnizáciu marihuany“. Pokiaľ sa potom v takomto ponímaní spomína samotný navrhovateľ, a to aj vo vyjadreniach odporcu, je to logické, lebo bol to on, kto z titulu svojej funkcie poslanca NR SR podával informácie verejnosti o neškodnosti drogy, ktoré síce vytvárajú silnú závislosť, ale človek dokáže nejako fungovať, teda v rozhovore v denníku SME vyslovuje navrhovateľ svoj subjektívny názor na užívanie drog a z kontextu článku tak fakticky zaniká podľa navrhovateľa zásadná myšlienka, ako štát pristupuje k ľuďom užívajúcim drogy (trestaním a potláčaním), pričom užívateľov pribúda.

Je zásadný rozdiel medzi skutkovým tvrdením a medzi vyslovením názoru, resp. hodnotiaceho úsudku. Kým v prípade skutkového tvrdenia je na odporcovi, aby predostrel dôkaz pravdy, zatiaľ v prípade vyslovenia názoru, resp. hodnotenia odporca takúto povinnosť nemá. Navrhovateľ v rozpore so znením výrokov zo strany odporcu tieto interpretoval ako tvrdenie, dokonca nepravdivé tvrdenie, hoci šlo len o názor, pričom odporca jasne vyjadril, na základe akých faktov dospel k názoru o navrhovateľovi, že je „obhajcom používania drog a ich propagandistom“. Vyslovil teda hodnotiaci úsudok, pričom uviedol pravdivé fakty, z ktorých svoj úsudok vyvodil. Takéto prejavenie názoru je plne adekvátne, podobné úvahy platia pre použitie slovného spojenia „neúnavný drogový heroínový propagandista“ a „človek, ktorý obhajuje heroín a používanie drog.“ Toto použité slovné spojenie je iste ostrou kritikou informácií navrhovateľa z rozhovoru s ním pre denník SME, ktoré vyslovil na tému drog. Nie je však ani zákonom, ani súdnou praxou zostavený katalóg výrazov, resp. prívlastkov, ktoré možno v rámci kritiky použiť, prípadne tých prívlastkov, ktoré by už boli nad rámec oprávnenej kritiky. Každý jednotlivý prípad je treba hodnotiť osobitne z toho hľadiska, kde je hranica medzi kritikou a urážkou, resp. hanobením. Za situácie, kedy predmetom kritiky boli informácie navrhovateľa ako poslanca NR SR a ústavného činiteľa, a to v otázke hodnotenia heroínu alebo iných drog vrátane marihuany, či ajahuasky, kedy navrhovateľ svoje vyjadrenia neposkytoval v rámci odbornej diskusie alebo s ohľadom na výsledky vedy pri liečbe drogovej závislosti, ale vyjadroval sa subjektívne z pozície verejne činnej osoby, ktorá má vlastnú osobnú skúsenosť s užívaním drog, a to za panovania všeobecného názoru v spoločnosti len o negatívnych

dôsledkoch užívania akýchkoľvek drog, keď je všeobecne známe, že ešte v súčasnosti verejnosť otázku drog vníma odstrašujúco a negatívne, pretože drogy škodia zdraviu, je treba považovať za pochopiteľné a za prípustné, keď sa v takomto prípade vyjadruje kritika a nesúhlas za pomoci podstatne ostrejších výrazov, ako zvyčajne, a to vrátane výrazov emotívnych.

Navrhovateľ je tzv. osobu verejného záujmu, ako osoba politického života, ktorá svojim vstupom do politiky sa vystavila zvýšenej pozornosti a kritike verejnosti. Takejto kritike dotýkajúcej sa ich cti spravidla nemajú možnosť účinne sa brániť osoby verejného záujmu v konaní podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pokiaľ nejde o zásah výrazne presahujúci svojou formou a obsahom zásah do občianskej cti radového občana. Stalo sa tak z vôle navrhovateľa, ktorý využil svoje právo a stal sa politikom a ako taký podľa ustálenej judikatúry požíva ochranu svojich osobnostných práv v podstatne užšom rozsahu, ako iní občania. Logickým a dopredu predvídateľným následkom navrhovateľovho vstupu do politiky je aj podstatne zvýšená možnosť pochybnosti zo strany verejnosti pri posudzovaní objektívnosti jeho informácii adresovaných širokej verejnosti, medzi nimi aj odporcu, ktorí označili navrhovateľove výroky za propagáciu drog alebo navádzanie na drogy.

Verejnosť má právo byť primeraným spôsobom informovaná aj o týchto stránkach jej života. Ak navrhovateľ ako poslanec Národnej rady SR napriek tomu poskytne širokej verejnosti informácie, ktoré vyvolajú nepochybne iný následok ako autor informácii sledoval, vystaví sa vedome nebezpečenstvu takého postoja verejnosti, ktoré nepožíva uznanie, ale kritiku. Tým, že navrhovateľ v danom prípade ešte pred tým, ako podal a obhajoval žalobu na prezidenta SR, vyvolal v mysliach širokej verejnosti ako čitateľov jeho rozhovoru v denníku SME pocit propagácie, obhajoby užívania drog a zľahčovania drog na základe jeho vyjadrení, t.j. svojim kladným postojom k užívaniu drog, ako osoba verejného záujmu, pokiaľ následne bol odporcom ako predsedom NR SR kritizovaný súčasne aj ako referujúci obhajca a podávateľ obžaloby na prezidenta SR, ktorá úzko súvisí s hodnotením osoby predkladateľa v rámci politického boja, vystavil sa tým vedome možnosti, že pre svoje verejne prezentované postoje k drogám bude jeho meno podrobené zvýšenej verejnej kritike, pričom pôjde o kritiku, ktorá z hľadiska formy a obsahu je prípustná voči tzv. osobám verejného záujmu. Z uvedených dôvodov označenou časťou výrokov odporcu zo dňa 14.2.2013 a 12.3.2013 nedošlo k zásahu do občianskej cti navrhovateľa.

Od nepravdivej, pravdu skresľujúcej a neoprávnenej kritiky treba v konaní o poskytnutie ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ dôsledne odlišovať kritiku oprávnenú, vychádzajúcu z pravdivých skutočností a z hodnotenia skutkového stavu ustáleného v konaní na základe vykonaného dokazovania.

Proti takejto oprávnenej kritike nemožno použiť inštitút ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ tým viac, ak ide o kritiku spoločensky žiaducu.

Ak došlo k neoprávnenému zásahu do cti a dôstojnosti fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý privodiť tejto osobe ujmu, dotýčná osoba môže uplatniť právne prostriedky na ochranu. K zásahu do cti a dôstojnosti môže dôjsť rôznym konaním, či prejavmi. Niektoré prejavy nemožno považovať za neoprávnený zásah. Vždy treba skúmať, za akých okolností a v súvislosti s plnením akých práv či povinností ku konaniu, či prejavu došlo. Niekedy aj upozornenie na nedostatky, či chyby, ktoré bolo prednesené nevhodne s určitou publicitou a na nevhodnom mieste, môžu byť objektívne spôsobilé privodiť ujmu. Rovnako je to aj pokiaľ ide o kritiku. Kritika podľa ustálenej judikatúry je oprávnená, ak nie sú prekročené medze vecnej kritiky opierajúce sa o pravdivé skutočnosti a z nich vyplývajúce závery a tieto skutočnosti to odôvodňujú a ak je kritika primeraná obsahom a formou.

Za neoprávnený zásah možno považovať aj pravdivé tvrdenie, ak je spôsobilé ohroziť vážnosť fyzickej osoby. Osobitne treba posudzovať kritiku verejne činných osôb. Na rozdiel od súkromných osôb verejne činná osoba sa nevyhnutne a vedome podrobuje dôkladnej kontrole každého svojho slova a činu zo strany širokej verejnosti, ako aj zo strany novinárov, a preto musí preukázať vyššiu mieru tolerancie.

Súd sa stotožnil v plnom rozsahu s argumentáciou odporcu v tom, že označenie navrhovateľa za „osobu veľbiacu heroín a obhajujúcu užívanie drog“, ktoré musel strpieť, si privodil navrhovateľ sám svojimi vlastnými vyjadreniami pred širokou verejnosťou, kedy mnohí, nielen odporca, ho pochopili ako propagátora a zľahčovateľa drog. Takýmto hodnotiacim spôsobom označil navrhovateľa aj odporca, ktorý s istou dávkou nadsádzky, avšak inak pomerne presne vystihol obsah vyjadrení samotného

navrhovateľa v denníku SME na tému drog, rovnako hodnotiac ako široká verejnosť pomenoval, vyslovil svoj kritický názor na vyjadrenia navrhovateľa, ktorý už bol známy svojimi informáciami o drogách u verejnosti s rovnakým záverom.

Odporca neuvěřnil o navrhovateľovi nepravdivé informácie a použitá formulácia bola založená na konkrétnych informáciách podaných samotným navrhovateľom verejnosti.

Z uvedeného teda jasne vyplýva, že v čase, keď sa odporca verejne vyjadril o navrhovateľovi predmetnými výroky, existovali už informácie, ktorými disponovala verejnosť a podľa ktorých verejnosť objektívne už brala navrhovateľa v postavení propagátora a zľahčovateľa drog. Nemožno potom za týchto okolností odporcovi vytykať, že aj on navrhovateľa ako „propagandistu drog“ na základe jeho vlastných vyjadrení v denníku SME prezentoval. Vecou verejnou je nielen činnosť osôb pôsobiacich vo verejnom živote, t.j. napr. aj činnosť politikov, ale vecou verejnou je aj všetko, čo na seba upútava verejnú pozornosť. Tieto verejné záležitosti môžu byť verejne posudzované a v danom prípade išlo o vec verejného záujmu, keďže išlo o informácie týkajúce sa drog osobou navrhovateľa ako poslancu NR SR, kedy prostredníctvom redaktora denníka s celoslovenskou pôsobnosťou informoval verejnosť o otázke legitímneho verejného záujmu. Rozutekali sa mu zrejme myšlienky a privodil si sám vnímanie jeho osobnosti vo verejnosti svojimi výroky inak, ako sledoval, t. zn. nie výroky odporcu zmenili pohľad verejnosti na navrhovateľa.

Aby výrok rozsudku o poskytnutí zadosťučinenia občanovi mohol byť vykonateľný, je potrebné, aby rušivé skutky, resp. výroky boli vo výroku rozsudku presne popísané. Inak by nebolo možné totožnosť skutku posúdiť. Pritom je súd viazaný žalobným návrhom, čo do označenia skutočností, ktorými došlo k zásahu dotýkajúceho sa osobnosti občana. Tieto skutočnosti teda musia byť uvedené v samotnom žalobnom petite. Výrok rozsudku v konečnom dôsledku musí odpovedať na žalobný návrh. Ak nie je žalobný petit dostatočne určitý, je to dôvod pre zamietnutie podanej žaloby, nakoľko ide o jej hmotnoprávnu vadu, o ktorej nie je súd povinný navrhovateľa poučovať (§ 5 O.s.p.).

Takýto nedostatok žaloby a v dôsledku toho aj vytykaných zásahov, ku ktorým malo dôjsť výroky odporcu, vzťahujúcimi sa na osobu navrhovateľa na brífingu 12.3.2013 a vo vystúpení v NR SR dňa 14.2.2013, sa týka aj žalobného petitu navrhovateľa, v ktorom sa neuvádza, akými konkrétnymi výroky odporcu mal byť navrhovateľ postavený do polohy propagátora drog. Táto vada žaloby nebola do vyhlásenia rozsudku odstránená a keďže ide o hmotnoprávnu vadu, aj to bol dôvod pre jej zamietnutie.

Zodpovednosť za to, aby petit, ktorý súd prevezme do výroku, zodpovedal podstate vecí, znáša navrhovateľ. Ak ho sformuluje správne, bude v konaní úspešný, ak ho správne nesformuluje, v spore prehrá. V žiadnom prípade však nie je úlohou súdu, aby namiesto navrhovateľa preformuloval petit tak, aby mu bolo možné vyhovieť.

Pri hodnotení tvrdeného zásahu výroky odporcu zo dňa 12.3.2013 a 14.2.2013, je treba zdôrazniť, že navrhovateľ v žalobnom petite necitoval dôsledne vety výrokov odporcu, ktorými k takému zásahu malo dôjsť. Takáto nepresnosť citácie vylučuje možnosť vyhovieť tejto žalobe. Nemožno sa úspešne domáhať ochrany na súde voči výroku, ktorý mal v skutočnosti iné znenie a v dôsledku toho aj obsah a ak nebola s určitosťou požadovaná aj forma ospravedlnenia („písomne“...nie je dostatočne špecifikovaná forma ospravedlnenia). Primerané zadosťučinenie za tento zásah do práv navrhovateľa chránených § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka z uvedených dôvodov nie je možné ani z toho dôvodu poskytnúť.

Na základe uvedených dôvodov bol návrh navrhovateľa v plnom rozsahu zamietnutý.

Úspech v tomto konaní mal odporca, preto v súlade s § 142 ods. 1 O.s.p. má právo na náhradu všetkých trov na účelne bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Aj keď advokát zastupujúci odporcu trovy konania vyčíslil v sume 1106,46 €, nezavahuje to súd povinnosti preskúmať správnosť vyčíslenia trov a priznať mu ich v prislúchajúcej výške.

Súd priznal odporcovi náhradu trov konania, pozostávajúcich z náhrady trov právneho zastúpenia za 4 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie k žalobnému návrhu, účasť na výsluchu navrhovateľa 4.4.2014, účasť na pojednávaní 19.9.2014), z toho každý úkon po 61,41 €, k týmto úkonom rež. paušál 2 x po 7,81 € a 2 x po 8,04 €. Trovy právneho zastúpenia odporcu v zmysle §§ 10 ods. 8, 14 ods. 1 písm. a,b,c/ a 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. tak činia sumu 277,34 €. Súd nepriznal odmenu za vyjadrenie k výzve súdu zo dňa 4.2.2014, keďže nejde o podanie vo veci samej.

Advokát zastupujúci odporcu si uplatnil aj cestovné výdavky za cestu na výsluch navrhovateľa pre dožiadaným súdom v Bratislave dňa 4.4.2013(z Košíc do Bratislavy a späť) osobným motorovým vozidlom zn. Opel Insignia EVČ: KEVP 002, ktorého držiteľom je s r.o. M. & W., a to vo výške 297,66 € (8,9 l x 100km x 914 km) 457 km x 2 Košice a späť x 1,603 € = 130,40 € plus amortizácia vyčíslená opatrením č. 632/2008 Z.z. - 0,183 x 914 km = 167,26 €. Spolu súd priznal advokátovi zastupujúcemu odporcu cestovné výdavky vo výške 297,66 €.

V súlade s ust. § 18 ods. 3 cit. vyhl. patrí advokátovi zastupujúcemu odporcu aj náhrada za stratu času, ktorú si uplatnil za uvedenú cestu D. K.Í. F. A. a späť za 5 hod. 8 minút, t.j. 13,40 € x 11 polhodín = 147,4 € x 2 = 294,80 €.

V zmysle ust. § 149 ods. 1 O.s.p. je neúspešný navrhovateľ povinný uhradiť odporcovi titulom trov právneho zastúpenia sumu 869,80 €, na účet vedený v C. A., P.B., č. účtu 2928150750/1100, VS číslo konania, uvedený vo vyúčtovaní trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Košice II.

V odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa

dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.